

HRVATSKI SABOR
Odbor za ratne veterane

Klasa: 022-02/25-01/30

Ur. broj: 6521-13-25-2

Zagreb, 23. travnja 2025.

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Konačni prijedlog zakona o grobljima, drugo čitanje P.Z. br. 140
- izvješće s rasprave

Odbor za ratne veterane Hrvatskoga sabora na svojoj 8. sjednici održanoj 23. travnja 2025. godine, raspravljao je o Konačnom prijedlogu zakona o grobljima, drugo čitanje, P.Z. br. 140, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske svojim aktom od 16. travnja 2025. godine.

Odbor je raspravu proveo u svojstvu zainteresiranog radnog tijela sukladno odredbi članka 179. Poslovnika Hrvatskoga sabora.

Predstavnik predlagatelja uvodno je obrazložio Konačni prijedlog zakona te naglasio važnost donošenja ovoga zakona kako bi se jasno uredilo upravljanje i korištenje grobljima. U odnosu na prvo čitanje usvojene su nomotehničke primjedbe Odbora za zakonodavstvo te je usvojena primjedba pučke pravobraniteljice o potrebi jasnijeg definiranja simbola koji mogu vrijeđati moral i osjećaje građana, a uređena je i dostava pismena na oglasnu ploču ulaza na groblja te na oglasnu ploču jedinica lokalne samouprave. Novim Zakonom, groblja i krematoriji kao komunalni objekti ostaju u vlasništvu lokalnih jedinica, ali ujednačava se postupanje svih upravitelja groblja te jasno uređuje upravljanje i korištenje grobljima, izgradnja novih groblja te rekonstrukcija, proširenje i preseljenje postojećih groblja kao i postupak dodjele i gubitka prava na korištenje grobnog mjesta. Dio grobnih očevidnika biti će javan kako bi građani bili upoznati s brojem slobodnih grobnih mjesta i korisnicima postojećih, a sve s ciljem povećavanja transparentnosti i olakšavanja građanima da dođu do grobnog mjesta.

Prvi puta će se zakonom urediti i status memorijalnih groblja za stradale u Domovinskom ratu. Takvo groblje ne smatra se komunalnim objektom, već će dobiti poseban status kojim se osigurava njihova trajna zaštita i dostojanstvo. Upravljanje memorijalnim grobljima biti će povjereno Ministarstvu hrvatskih branitelja, koje će u ime Republike Hrvatske preuzeti odgovornost za njihovo održavanje, uređenje i očuvanje.

Također jedan od najvažnijih razloga za donošenja ovog Zakona je i postojanje grobova, grobnica i nadgrobnih natpisa koji su protivni Zakonu o grobljima, Ustavnom zakonu i ustavno-pravnom poretku, a za koje u važećem zakonu nije bila propisana mogućnost uklanjanja, dok se u novi zakon ugrađuje učinkoviti mehanizam za uklanjanje neprimjernih spomenika. U županijama će se formirati stalna Povjerenstva sastavljena od pet neovisnih stručnjaka koja će davati mišljenje o prikladnosti spornih spomenika. Predviđa se

uklanjanje spomenika koji vrijeđaju vjerske, moralne ili nacionalne osjećaje i veličaju agresorku vojsku u Domovinskom ratu i to u roku od 30 dana od stupanja Zakona na snagu. Zakonom se propisuje da se spornima mogu smatrati samo spomenici podignuti nakon 30. svibnja 1990. godine kako se ne bi otvorio put širem povijesnom revizionizmu i daljnjim podjelama u društvu koje opterećuje hrvatsko društvo već godinama.

Novim zakonom o grobljima bit će jasno propisana prava i obveza jedinica lokalne samouprave, upravitelja groblja kao i korisnika groblja te će zakon donijeti značajne promjene s ciljem modernizacije upravljanja grobljima, zaštite ustavnih vrednota te povećanja pravne sigurnosti i transparentnosti.

Nakon provedene rasprave članovi Odbora su većinom sa 7 glasova ZA i 1 glas SUZDRŽAN podržali donošenje sljedećeg **zaključka**:

Odbor za ratne veterane predlaže Hrvatskome saboru da donese zakon o grobljima.

Za svog izvjestitelja na sjednici Hrvatskoga sabora Odbor je odredio Josipa Đakića, predsjednika Odbora.

PREDSJEDNIK ODBORA

Josip Đakić

